

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

2016

Uvodna riječ

Dragi prijatelji/ce, kolege/ice, saradnici/e, donatori/ke, čitatelji/ke,

kao što smo obećali u prethodnom, ovaj Godišnji izvještaj počinjemo informacijom da nismo (još) uspjeli osnovati Kuću ljudskih prava u Banjaluci. Od gradskih banjalučkih vlasti smo dobili odgovor da nemaju tako velik prostor koji bi mogli ustupiti na korištenje nekolicini nevladinih organizacija iz Banjaluke. No, i pored toga, ne odustajemo. Javnih dobara (nepokretnosti i zemljišta) koji se ne koriste ili su devastirani ima. Oni se mogu staviti u funkciju lokalnog razvoja na razne načine, a jedan od njih je ustupanje takvih javnih dobara na korištenje kulturnim, nevladinim i/ili sportskim organizacijama i pojedincima koji bi ih mogli urediti i koristiti, od čega bi korist imali i gradske vlasti i građani/ke. Takvih primjera imamo svuda oko nas – u Puli, Mariboru, Užicu, Berlinu, Lisabonu, itd. Zašto ne i u Banjaluci!

Pored toga, prethodnu 2016. godinu obilježilo je prihvatanje aplikacije BiH za članstvo u Evropskoj uniji i dobijanje EU upitnika na koji država treba da odgovori, kao i naši pokušaji da cijeli taj proces orodnimo, odnosno da osiguramo učešće žena i rodnu perspektivu u različitim tijelima i dokumentima koji se tiču evro-integracijskog procesa. Pomno smo pratili i sva dešavanja oko promjene Ustava BiH i nastavljamo zagovarati izmjene Ustava kako bi se on učinio rodno-odgovornim. To, između ostalog, podrazumijeva da jezik Ustava prepoznaže i žene i muškarce kao ravnopravne građane i građanke BiH i da ravnopravnost polova i zabranu diskriminacije žena u svim sferama života prepoznaže kao ustavnu vrednotu.

U 2016. godini dodijelili smo, po šesti put, novinarske nagrade „Srđan Aleksić“ i nastavili realizovati „žive biblioteke“ kao način da ljudima pružimo priliku da uživo razgovaraju sa „knjigama“ koje su na ovaj ili onaj način bile žrtve rata i nasilja.

O svemu više među koricama Godišnjeg izvještaja Helsinškog parlamenta građana za 2016. u kojem dajemo detaljan pregled svih aktivnosti organizacije, kako projektnih tako i neprojektnih, uključujući i pregled svih finansijskih transakcija.

O NAMA

Helsinški parlament građana (HPG) Banja Luka je registrovan 16. avgusta 1996. godine kao lokalna nevladina organizacija u Republici Srpskoj/Bosni i Hercegovini. Od tog vremena HPG Banja Luka je aktivno uključen u promociju, jačanje i povezivanje civilnih inicijativa na lokalnom i regionalnom nivou i radi na pomirenju i osnaživanju marginalizovanih društvenih grupa za političko djelovanje.

Naša misija: HPG je organizacija koja podržava i stimuliše autonomnost i slobodu svih građana, uključivanjem marginalizovanih društvenih grupa, naročito žena i mladih, u demokratske procese.

Naša vizija: Društvo jednakih mogućnosti za sve.

Prioriteti djelovanja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka:

- Osnaživanje marginalizovanih grupa, posebno žena, mladih i manjinskih grupa, za političko djelovanje i unapređenje svog položaja u društvu,
- Uticaj na institucije vlasti u Bosni i Hercegovini radi unapređenja zakona i javnih politika prema ovim grupama,
- Povećanje zastupljenosti i bolja prezentacija žena, mladih i manjina u medijima,
- Jačanje svijesti građana i građanki u Bosni i Hercegovini o diskriminaciji marginalizovanih grupa i mehanizmima zaštite njihovih prava,
- Jačanje saradnje sa drugim organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini, ali i na međunarodnom nivou,
- Približavanje obrazovnih programa, literature, znanja i vještina u vezi sa izgradnjom mira, razvojem civilnog društva i ljudskim pravima građanima i građankama BiH,
- Kontinuirano usavršavanje osoblja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka i rad na održivosti organizacije.

HPG Banja Luka je u 2011. godini provodio svoje aktivnosti u tri programska područja:

- Jačanje civilnog društva i transformacija javne vlasti u servis građana
- Zalaganje za rodnu jednakost
- Stvaranje uslova za intenzivnije uključivanje mladih u javni život

Edukativni programi – HPG Banja Luka okuplja trenerice i trenere koji za potrebe naše i drugih organizacija vode obuku iz oblasti: jačanja kapaciteta nevladinih organizacija (strateško planiranje, fundraising, kampanja, odnosi sa javnošću...), nenasilne komunikacije, rješavanja sukoba, ljudskih prava i ravноправnosti polova. Na ovaj način HPG Banja Luka promoviše svoje ciljeve i politiku i drugim društvenim grupama koje nisu direktno obuhvaćene projektima, a doprinosi i finansijskoj održivosti organizacije.

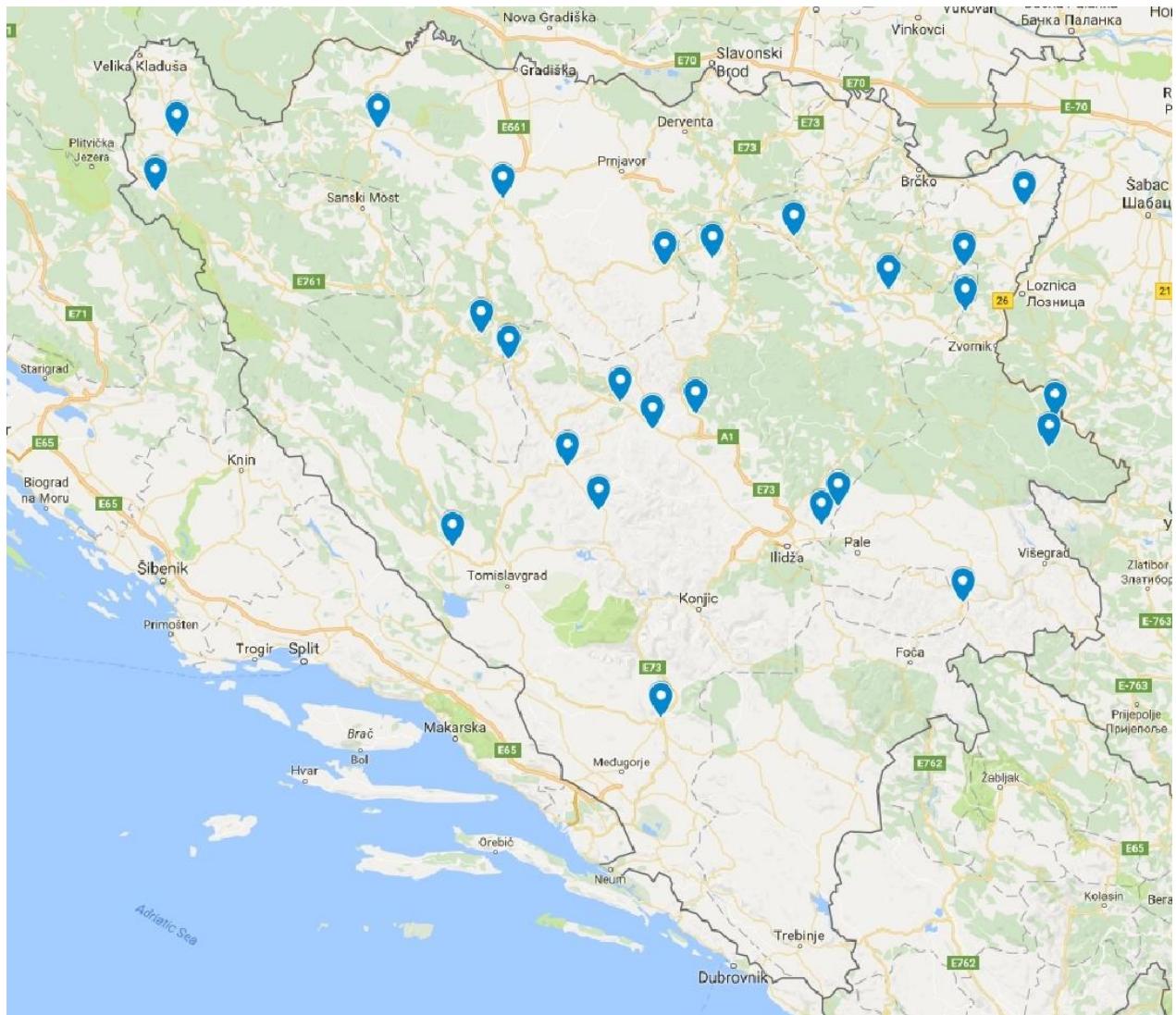
POSTIGNUĆA
ili
NAJZNAČAJNIJI REZULTATI RADA HELSINSKOG PARLAMENTA GRAĐANA
1996 - 2016

Od svog osnivanja, 1996. godine, do danas, Helsinski parlament građana je implementirao više od 60 projekata na lokalnom i regionalnom nivou, usmjerenih na osnaživanje različitih marginalizovanih grupa za aktivniji angažman u javnom i političkom životu. Kao najznačajnija postignuća našeg rada izdvajamo:

1. Organizacija prvog poslijeratnog susreta mladih u BiH i osnivanje Omladinske mreže BiH koja djeluje i danas i broji oko 1000 članova, omladinskih organizacija i pojedinaca;
2. Osnivanje Akademije za mlade političke lidere/ice (Akademiju danas vodi nevladina organizacija Perpetuum mobile iz Banjaluke);
3. Podrška registraciji Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i uspješno zagovaranje donošenja Zakona o pravima pripadnika nacionalnih manjina u RS;
4. Iniciranje uvođenja posebne emisije o nacionalnim manjinama na javnom servisu RTRS (emisija Bono Homo se više ne emituje na televiziji RS, dok se emisija Korijeni, posvećena nacionalnim manjinama, i danas emituje jednom mjesечно na radiju RS);
5. Pokretanje pitanja i diskusije o diskriminirajućoj odredbi "*Ostali*" u Ustavu BiH;
6. Zagovaranje i podrška osnivanju Savjeta nacionalnih manjina, kao posebnog savjetodavnog tijela Narodne skupštine RS;
7. Iniciranje i potpisivanje Memoranduma o saradnji između Banjaluke i Pule (Memorandum je potписан 28. marta 2011. godine s ciljem promocije multikulturalizma, interkulturalnog dijaloga i poboljšanja prekogranične saradnje između pripadnika nacionalnih manjina);
8. Omladinska kampanja "Vratite nam prostore" u kojoj smo aktivno učestvovali, rezultirala dodjeljivanjem prostora omladinskim organizacijama u 11 opština u BiH (2000);
9. U saradnji sa Gradskom upravom Banja Luka, Helsinski parlament građana je 2003. godine pokrenuo Bilten grada Banja Luka koji se i danas štampa jednom mjesечно.
10. Učešće u zagovaračkim akcijama u vezi sa usvajanjem Zakona o ravnopravnosti polova 2003;
11. Analiza primjene Zakona o ravnopravnosti polova sa aspekta sudske prakse, i na osnovu analize 2009., iniciranje donošenja izmjena i dopuna Zakona o ravnopravnosti polova BiH (naš najznačajniji amandman koji je usvojen i ugrađen u izmjene i dopune Zakona odnosno se na obavezu državnih tijela na svim nivoima organizacije vlasti i tijela lokalne samouprave da osiguraju zastupljenost od 40% jednog od polova u upravljanju, procesima odlučivanja i predstavljanju);
12. Učešće u pripremi Gender akcionog plana BiH;
13. Koordinacija i izrada Alternativnog izvještaja o implemntaciji CEDAW i stanju ženskih ljudskih prava u BiH 2010. godine (izvještaj je predstavljen Komitetu CEDAW u Ženevi u julu 2013) i 2016;
14. Iniciranje i izrada (u saradnji sa ženskim nevladinim organizacijama u BiH) Platforme ženskih prioriteta za ustavne promjene sa amandmanima na Ustav BiH iz rodne perspektive (2013). Amadmani su upućeni kolegiju Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH na razmatranje;
15. Dostavljanje amandmana na Porodični zakon RS s ciljem definisanja kategorije samohrani roditelj u zakonskom tekstu u skladu sa realnim stanjem na terenu i potrebama samohoranih roditelja, te

- iniciranje da se u RS uspostavi Alimentacioni fond (izmjene i dopune Porodičnog zakona još nisu ušle u skupštinsku proceduru);
16. Potpisivanje Memoranduma o saradnji sa Zavodom za zapošljavanje RS s ciljem poboljšanja položaja samohranih majki na tržištu rada (potpisano u junu 2012);
 17. Učešće u "Globalnom monitoringu medija 2005 (GMMP)", u kojem je, pored BiH, učestvovalo 75 zemalja iz cijelog svijeta;
 18. Kao članica Koalicije nevladinih organizacija BiH "Raditi i uspjeti zajedno" učestovali smo u izradi "Sporazuma o saradnji između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i nevladinog sektora u BiH", "Strategije razvoja nevladinog sektora u BiH", "Kodeksa za nevladin sektor u BiH" i "Standarda kvaliteta usluga između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u BiH".
 19. Ustanovljavanje novinarske nagrade "Srđan Aleksić" za profesionalno i angažovano izvještavanje o marginalizovanim grupama u BiH (od 2011 organizovali smo tri ceremonije dodjele novinarskih nagrada, a od septembra 2013. godine nagrada je "vlasništvo" Mreže za izgradnju mira BiH);
 20. Ustanovljavanje Ženske političke akademije za mlađe žene iz političkih partija i organizacija civilnog društva (početkom 2014 upisana je II generacija polaznica);
 21. Iniciranje i osnivanje Ženske alternativne vlade BIH kao neformalnog tijela na političkoj sceni BiH (Vlada je zvanično promovisana u jesen 2012);
 22. Nominacija Slađane Ujić, članice Ženske alternativne vlade BiH i predsjednice udruženja SNOP iz Rogatice za "Nagradu za žensku kreativnost u ruralnom životu" (Slađana Ujić je prva žena iz BIH koja je dobila ovu značajnu nagradu i priznanje);
 23. Umrežavanje i jačanje kapaciteta najmanje 100 organizacija civilnog društva u BiH, kroz edukacije i podjelu malih grantova;
 24. Izbor da obavljamo funkciju sekretarijata Mreže za izgradnju mira;
 25. Koordinirajuća organizacija Inicijative Građanke za ustavne promjene 2014-2018 koja okuplja 36 organizacija i pojedinki;
 26. Kao svoja postignuća naveli bismo i brojna istraživanja i analize na kojima smo radili, što je rezultiralo objavljivanjem 38 publikacija koje su dostupne na našem web sajtu. Prema dostupnim serverskim podacima najveći broj posjeta web sajtu organizacije odnosi se upravo na rubriku Publikacije i preuzimanje (download) dostupnih publikacija.
 27. Posjedovanje biblioteke sa preko 2100 naslova u oblasti ženskih ljudskih prava, nasilja/nenasilja, prava, filozofije, političkih nauka, LGBT, ljudskih prava, koji se mogu iznajmiti i služe kao resursi za analize i pisanje naučno istraživačkih radova u društvenim oblastima.
 28. Kroz neformalnu koaliciju nevladinih organizacija podržali pripremu i pisanje Izvještaja u sjeni o napretku BiH za 2013, 2014, 2015. i 2016. godinu.
 29. Pokrenuli web platformu www.ukljuci.in posvećenu osobama sa invaliditetom.

GRADOVI U BIH U KOJIMA SMO RADILI 2016. GODINE

Tokom 2016. godine Helsinški parlament građana Banja Luka je realizovao aktivnosti u 25 gradova/opština širom Bosne i Hercegovine: Sarajevu, Banjaluci, Bihaću, Bijeljini, Mostaru, Livnu, Bratuncu, Cazinu, Prijedoru, Mrkonjić Gradu, Zenici, Bugojnu, Travniku, Tesliću, Jajcu, Vitezu, Tuzli, Teočaku, Sapni, Gornjem Vakufu/Uskoplju, Srebrenici, Goraždu, Istočnom Sarajevu, Tešnju i Gračanici.

Programsko područje:

Jačanje civilnog društva i transformacija javne vlasti u servis građana

Ciljevi ovog programskog područja su izgradnja i jačanje demokratije kroz podizanje svijesti građana o demokratskim principima i procesima, ohrabrvanje građana da pokreću različite inicijative i učestvuju u donošenju odluka na svim nivoima vlasti. Kroz različite aktivnosti u okviru ovog programskog područja nastojimo uspostaviti što bolju saradnju između građana i institucija vlasti.

U okviru programskog područja u 2016. godini nastavili smo realizovati aktivnosti u okviru projekata "PRO Budućnost", a krajem godine pridružili smo se regionalnom projektu „RetroAKTIVA“.

PRO BUDUĆNOST - Pomirenje, Razumijevanje, Odgovornost za budućnost

Chatolic relief service (CRS), u partnerstvu s Fondacijom Mozaik, Karitasom Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, Forumom građana Tuzla i Helsinškim parlamentom građana iz Banja Luke, provodi četverogodišnji projekat s ciljem izgradnje pomirenja i povjerenja među građanima svih etničkih skupina u Bosni i Hercegovini. Cilj projekta je da građani BiH, ohrabreni ključnim društvenim akterima, zagovaraju za društvene promjene.

PRO Budućnost djeluje u 30 opština s ciljem izgradnje mira unutar i među zajednicama, koje su podijeljene po entiteskim linijama. Poseban fokus je na mladim ljudima, ženama i manjinama koji će imati priliku učestvovati u treninzima, mirovnim kampovima i konferencijama i drugim događajima da bi se do najveće moguće mjere povećao uticaj ovih grupa na društvene promjene i izgradili čvrsti temelji za pomirenje.

Projekat PRO Budućnost finansira USAID, a realizacija projekta je počela u oktobru 2013. godine.

AKTIVNOSTI

Pripremna radionica za „žive knjige“

Početkom marta 2016. godine u Banjaluci je održana radionica/sastanak za „žive knjige“ koje će u narednim mjesecima održati niz sesija Živih biblioteka u PRO-Budućnost zajednicama. Sastanku je prisutvovalo osam živih knjiga, tj. osam sjajnih ljudi i žena koji će predstavljati, civilne žrtve rata, samohrane majke, ratne veterane, osobe sa invaliditetom, žene koje su preživjele nasilje u porodici, djecu iz mješovitih brakova, ljudi koji su izgubili bliske osobe u ratu, ali i dalje pozitivno gledaju na život, bore se i vjeruju u bolji život svih nas. Pored živih knjiga radionici su prisustvovali i bibliotekari, bez kojih Živa biblioteka ne može da funkcioniše. Radionica je imala za cilj da upozna „žive knjige“ sa metodologijom Žive biblioteke, koja će biti prilagođena projektu PRO-Budućnost, odnosno da kroz lične priče žrtava rata ostvari teme iz ratne prošlosti i smanji predrasude prema žrtvama koje dolaze iz različitih etničkih zajednica.

Sesije „živih biblioteka“

Tokom 2016. održali smo 10 sesija Žive biblioteke u gradovima širom Bosne i Hercegovine. Bili smo u Doboju, Mostaru, Bratuncu, Istočnom Sarajevu, Goraždu, Gornjem Vakufu/Uskoplju, Tešnju, Gračanici, Teočaku i Sapni, na kojima je učestvovalo preko 400 učesnika sa više hiljada čitanja, odnosno razgovora sa knjigama. Većinu Živih biblioteka smo organizovali u osnovnim i srednjim školama, tako da su čitaoci bili većinom učenici, ali pored učenika bili su prisutni i ostali građani i građanke ovih gradova. Živa biblioteka će nastaviti da se organizuje i u 2017. godini.

Živa biblioteka u Gornjem Vakufu/Uskoplju, oragnizovana u gradskom parku

Aktivnosti Mreže za izgradnju mira u okviru projekta PRO – Budućnost

Novinarska nagrada Srđan Aleksić

Na svečanoj ceremoniji održanoj 21. septembra u Mostaru su, po šesti put za redom, dodijeljene Novinarske nagrade Srđan Aleksić. Prva nagrada je pripala novinarki Aldžazire Balkans, Snježani Mulić Softić, druga nagrada Vanji Stokić sa portala eTrafika, a treća Andelki Marković, novinarki TVN1. Novinarske nagrade se dodjeljuju za profesionalno i kontinuirano izvještavanje o različitim marginalizovanim grupama u našem društvu i za promociju društveno odgovornog novinarstva.

Na konkurs, koji je otvoren početkom aprila, stiglo je 13 prijedloga od strane nevladinih organizacija. Nominovani su bili: Vanja Stevanović, zatim RTV Zenica, emisija "Glas ludila u eteru", Arnes Grbešić, Ognjen Tešić, Zlata Behram, Aldijana Hadžihajdarević, Ana Kotur, Slađan Tomić i Gorica Bukić. Na

ceremoniji dodjele, koja je upriličena u Hrvatskom domu Herceg Stjepan Kosača, pred oko 60 gostiju obratili su se gradonačelnik Mostara Ljubo Bešlić, Amra Kazić iz kancelarije Ombudsmana i Majda Behram-Stojanov. Za kulturno-umjetnički dio programa pobrinuo se ansambl Mostarske kiše.

Dobitnice nagrade za 2016. godinu: Snježana, Anđelka i Vanja

Lokalni Heroji i Heroine

Mreža za izgradnju mira je početkom 2016. godine pokrenula inicijativu za prepoznavanje Lokalnih heroja i heroina, u okviru USAID-ovog projekta PRO-Budućnost.

Cilj inicijative je bio odavanje počasti dobrim i hrabrim ljudima koji su u ratnim i poratnim vremenima, uključujući naše savremenike/ce, prevazilazili etničke granice, nerijetko stavljujući i život na kocku, i nailazili na osude vlastitog naroda, samo da bi pomogli drugom čovjeku bez obzira na to kako se zove, odakle dolazi i kojem narodu pripada. Kroz priče o lokalnim herojima i heroinama želimo doprinijeti dekonstrukciji monolitnih kultura sjećanja, i ponuditi drugačije viđenje politike i naše prošlosti, koje će u prvi plan stavljati ljudskost, građansku hrabrost, odgovornost i solidarnost.

Heroji i heroine koji su dobili priznanja, koja su im uručena na događajima organizovanim u njihovim lokalnim zajednicama, su: Senka Zulm iz Jajca, Goran Zorić iz Prijedora, Jasmina Drino Kirlić iz Gornjeg Vakufa/Uskoplja, Dušan Šehovac iz Sarajeva, Fatima Dautbašić Klempić iz Srebrenice, Esma Drkenda iz Goražda, Marko Bošnjak iz Prozor/Rame i David Arsenić iz Foče.

Inicijativa o lokalnim herojima i heroinama se naslanja na novinarsku nagradu "Srđan Aleksić", koju Mreža za izgradnju mira već šest godina dodjeljuje novinarima i novinarkama za profesionalno i

odgovorno izvještavanje o marginalizovanim grupama, ljudskim pravima, promociji mira, i koji se zalažu za društvenu hrabrost i odgovornost.

Lokalna heroina dr. Fatima Dautbašić Klempić sa dodjele priznanja u Srebrenici

Takmičenje za Literarne radove za osnove i srednje škole i obilježavanje Dana ljudskih prava

Povodom obilježavanja 10. decembra - Međunarodnog dana ljudskih prava, Mreža za izgradnju mira je, u sklopu USAID-ovog projekta PRO-Budućnost, raspisala poziv za literarno takmičenje za osnovne i srednje škole, pod nazivom „Obojimo svijet bojama mira i ljudskih prava“. Na konkurs je stiglo preko 730 radova iz cijele Bosne i Hercegovine. Najboljih šest radova, po tri iz osnovnih i srednjih škola, nagrađeno je novčanim nagradama, a njihovi radovi su pročitani za Dan ljudskih prava koji je Mreža za izgradnju mira organizovala u Parlamentu Bosne i Hercegovine za više od 600 učenika sa područja Sarajeva, koji su došli organizovano sa svojima nastavnicima/cama i profesorima/cama.

Parlament BiH, dodjela Mirovne nagrade Jadranki Milićević

U sklopu obilježavanja Dana ljudskih prava dodijeljena je i Mirovna nagrada mirovnoj aktivistkinji Jadranki Milićević. Na obilježavanju Dana ljudskih prava uvodne govore su imali njegova ekselencija ambasador Švedske u BiH Anders Hagelberg i fra Ivo Marković.

MREŽA ZA IZGRADNJU MIRA

Kraj 2016. godine Mreža za izgradnju mira je dočekala sa više od 100 organizacija članica. Krajem godine pokrenuta je incijativa za učlanjenje škola i obrazovnih institucija u Mrežu.

AKTIVNOSTI

Početkom 2016. godine Mreža za izgradnju mira pripremila je alternativni Zakon o praznicima BiH, koji je uputila Parlamentu BiH i Vijeću ministara. Osnovna razlika prijedloga Mreže u odnosu na prijedlog zakona koje je Vijeće ministara uputilo Parlamentu, jeste da svi slavimo iste praznike, bili oni vjerski ili svjetovni. Tako bismo npr. za Bajrame, Uskrse i Božić sve praznovali, posjećivali rodbinu i prijatelje, bez obzira što ih ne slavimo.

Mreža mira je uputila Evropskoj komisiji prijedloge za kvalitetniju i transparentiju podršku Evropskog instrumenta za demokratizaciju i ljudska prava. Prijedlozi koje smo poslali ticali su se: uvođenja kategorije relativno manjih grantova, punog finansiranja projekata, učešća predstavnika/ce civilnog društva u Evaluacijskom komitetu, prevoda i jezika aplikacije, informacija o organizacijama dobitnicima grantova, dostupnosti informacija o radu organizacija, te valorizacije partnerstava.

Mreža za izgradnju mira je i ove godine organizovala zajedno sa članicama i partnerima Međunarodni dan žena. Tradicionalnim protestnim šetnjama u Sarajevu i Banjaluci, obilježen je ovaj dan uz parole,

transparente i pištaljke. Ove godine Međunarodni dan žena obilježavao se u preko 30 gradova u cijeloj BiH, gdje je organizovano preko 50 različitih događaja.

Mreža za izgradnju mira je uputila saopštenje za javnost povodom presude Radovanu Karadžiću pod nazivom „Ne u moje ime – gradimo mir zajedno“. Saopštenje je sadržavalo apel protiv dodatnih podjela, slavlja i likovanja koji su uslijedili nakon presude.

„Nije trenutak da se danas, nakon presude, ponovo dijelimo na one koji likuju i slave i na one koji ne priznaju važnost Haškog tribunala i njihove presude. Trenutak je za žalovanje, kada svi trebamo zastati i sjetiti se preko 100.000 ljudi koji su stradali i ubijeni tokom rata u BiH. Sjetimo se 10.000 žena koje nisu bile borkinje. Sjetimo se 2.300 djevojčica i dječaka, nevinih žrtava rata. Sjetimo se, razmislimo, upitajmo, da li je to što želimo za našu djecu. Da li želimo još jedan rat, još jednu osvetu, da li želimo nastaviti besmislenu spiralu mržnje i zločina“, navedeno je, između ostalog, u saopštenju Mreže.

Povodom obilježavanja 9. maja - Dana pobjede nad fašizmom i Dana Evrope, Mreža je organizovala panel diskusiju u kinu Meeting Point u Sarajevu. Na panelu su učestvovali Nj. E Ivan Del Vechio, veleposlanik Republike Hrvatske u BiH, novinarka i aktivistica Nidžara Ahmetašević, te Slobodan Šoja, istoričar i diplomata, skup je moderirala Ljuljjeta Goranci Brkić iz Nansen dijalog centra iz Sarajeva. U okviru obilježavanja 9. maja dodijeljene su nagrade za najbolje literarne radove. Književnica Ferida Duraković, predsjednica žirija, proglašila je pobjednike takmičenja pod nazivom „Moj glas za ljudska prava“, na koji je pristiglo 179 radova učenika i učenica osnovnih i srednjih škola. Nagrađeni iz srednjih škola su bili: Ognjen Milanović, Banja Luka, Sajma Gledo, Olovo i Belma Pivić, Sarajevo, a iz osnovnih škola: Jamin Avdić, Sokolje, Adnan Kuljančić, Sarajevo, Alija Hadžiefendić, Vogošća.

Posebnu Nagradu ohrabrenja dobila je Lejla Ibrahimi, učenica IV razreda Škole za srednje stručno obrazovanje i radno osposobljavanje.

U mjesecu julu Mreža za izgradnju mira zajedno sa BASOC-om (Banjalučkim socijalnim centrom) i Oštrom Nulom je organizovala koncert Damira Imamovića u Banjaluci. Koncert je održan u dvorištu stare bosanske kuće nekada poznatog banjalučkog glumca Muhameda Čejvana, pred oko 100 posjetilaca.

Koncert Damira Imamovića, BASOC Banjaluka, juli 2016.

Mreža mira tradicionalno je obilježila Međunarodni dan mira pod sloganom „Mir – prozor u bolji svijet“.

U sklopu obilježavanja ovog dana centralni događaji su bili dodjela Novinarske nagrade Srđan Aleksić u Mostaru i panel diskusija u Sarajevu pod nazivom „Ko se boji straha još? -prošlost, sadašnjost i budućnost“ na kom su učestvovali Nerzuk Čurak, Nidžara Ahmetašević i Nihad Kreševljaković. U sklopu panela koji je organizovan u EU info centru, dodijeljeno je priznanje Loklanog heroja Dušanu Šehovcu.

RETROAKTIVA

Krajem godine, počela je realizacija projekta „RETROaktivna“, podržanog od programa Evropa za građane. Cilj projekta je mapirati i predstaviti najznačajnije građanske i kulturne inicijative i akcije u zemljama bivše Jugoslavije od 80-tih do danas, koje su bile usmjerene protiv politika isključivanja, rata i nasilja. Aktivističke intervencije biće predstavljene kroz izložbu i konferenciju koje su planirane za april naredne godine, te kroz aktivistički spomenar. Nositelj projekta je udruženje GONG iz Hrvatske, a partneri na projektu su ANIMA iz Crne Gore, Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Srbije, CIVIL iz Makedonije, Helsinški parlament građana iz Bosne i Hercegovine i „Kurziv“ iz Zagreba.

U okviru projekta u Zagrebu je 7. decembra 2016. u okviru Human Rights Film Festivala, održana tribina na temu „Zaštita ljudskih prava na putu prema dolje: uspjesi i neuspjesi aktivističkih praksi u regiji“. Na

tribini su govorili Ivana Dragšić iz udruženja Ploščad Sloboda, Makedonija, Andrija Stojanović iz inicijative „Ne davimo Beograd“, Dragana Dardić, izvršna direktorica Helsinškog parlamenta građana Banjaluka, Tomislav Domes iz „Prava na grad“ iz Zagreba i Borka Pavičević iz Centra za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda. Razgovaralo se o aktivističkim inicijativama usmjerenim na zaštitu javnih dobara, odnosno o inicijativama koje javno kritikuju rasprodaju i usurpaciju javnih prostora, ukazujući na spregu između političkih, ekonomskih i kriminalnih elita.

Tribina „Zaštita ljudskih prava na putu prema dolje: uspjesi i neuspjesi aktivističkih praksi u regiji“,

Zagreb, decembar 2016.

Programsko područje: Zalaganje za rodnu jednakost

Opšti cilj programskog područja je smanjenje svih oblika rodne diskriminacije i stvaranje okruženja u kojem žene i muškarci imaju jednake mogućnosti. Realizujemo ga kroz umrežavanje i podršku inicijativama u vezi sa rodnim pitanjima, osnaživanje žena koje su trenutno najveća marginalizovana grupa za učešće u javnom i političkom životu, edukaciju žena i muškaraca o pitanjima rodne jednakosti, treninge za žene u razvijanju različitih vještina, kampanje, istraživanja i analize javnih politika.

U okviru programskog područja u 2016. godini radili smo na projektima „Orodnjavanje ustavnih promjena“, „Ženska ljudska prava u BiH i EU integracije“, i na dva partnerska projekta „Mir sa ženskim licem“ i „Zajedno za život bez nasilja“.

ORODNJAVANJE USTAVNIH PROMJENA

Helsinski parlament građana Banja Luka, kao koordinirajuća organizacija Inicijative Građanke za ustavne promjene, je 1. jula 2015. godine počeo sa realizacijom projekta "Orodnjavanje ustavnih promjena" čiji je cilj jačanje kapaciteta članica/ova Inicijative kao i povećanje vidljivosti Inicijative i Platforme ženskih prioriteta za ustavne promjene među građanima i građankama BiH i relevantnim institucijama i tijelima. Projekat je završen 31.12.2016. godine.

INICIJATIVA GRAĐANKE ZA USTAVNE PROMJENE

REALIZOVANE AKTIVNOSTI U 2016.

Tokom 2016. godine Inicijativa Građanke za ustavne promjene je aktivno radila na zalaganju i lobiranju za ustavne promjene iz gender perspektive. Na Naprednom treningu članice tri radne grupe Inicijative (radne grupe za lobiranje i zalaganje, medijsko predstavljanje i predstavljanje u javnosti) kreirale su Akcioni plan Inicijative 2016-2017 kojim su predviđene zalagačke aktivnosti čijom realizacijom će se promovisati Inicijativa i Platforma ženskih prioriteta na Ustav BiH, raditi na aktualizaciji ustavnih promjena i uspostaviti i ojačati saradnja sa strateškim partnerima. Do kraja godine članice Inicijative su, u okviru Akcionog plana, u 15 lokalnih zajednica BiH realizovale 39 aktivnosti i to:

- Radna grupa za zalaganje i lobiranje je imala 6 sastanaka sa 13 predstavnika/ca ambasada, relevantnih komisija, gender mehanizmima i zastupnicama PSBiH.
- Radna grupa za medijsku prezentaciju je realizovala 12 aktivnosti (TV i radio emisije, monitoring medija, pres konferencije, saradnja sa novinarima i objavljivanje tematskih tekstova na blogu)
- Radna grupa za javno predstavljanje je organizovala 21 događaj (4 okrugla stola, 14 uličnih akcija i 3 sastanka sa organizacijama civilnog društva)

Okrugli sto u Mostaru, 15.11.2016.

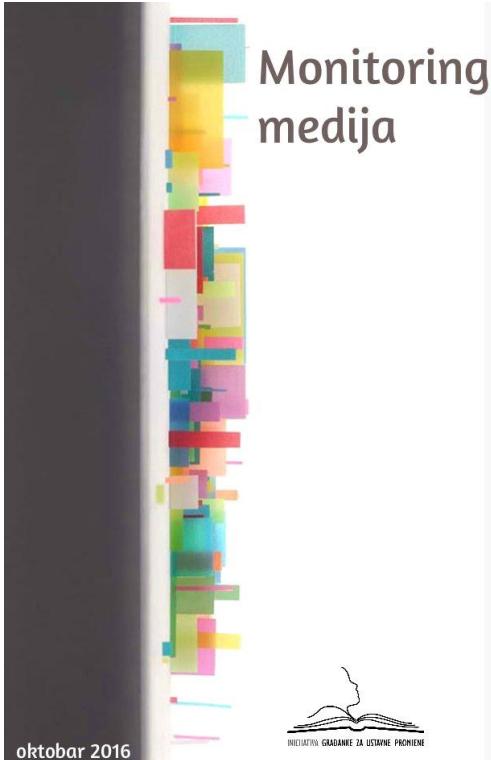
- Održana su i tri sastanka sa organizacijama civilnog društva koje se bave pitanjem ustavnih reformi (Koalicija Jednakost, Forum građana Tuzla i Centar za građansku suradnju Livno) s kojima smo realizovali zajedničke aktivnosti s ciljem aktualizacije ustavnih promjena (radio emisiju, pres konferenciju i dva saopštenja za javnost).
- Članice Inicijative su učestvovali u pisanju Alternativnog CEDAW izvještaja 2013-2017, Alternativnog izvještaja o napretku BiH 2016 i dostavile su referat Delegaciji EU u BiH o procesu ustavnih reformi i potrebi orodnjavanja Ustava BiH za potrebe pisanja EU Izvještaja za Bosnu i Hercegovinu za 2016. godinu.
- Održana su dva sastanka Koordinacionog odbora Inicijative na kojima se odlučivalo o daljim pravcima i unapređenju rada Inicijative (ovedena je kategorija "Podržavatelji/ce") i revidirani su dokumenti Inicijative – Poslovnik o radu i Kodeks djelovanja Koordinacionog odbora.
- U decembru 2016. je održana i treća konferencija Inicijative koja je rezultat saradnje sa Agencijom za ravnopravnost polova BiH, a koja u fokus stavlja rod i ustav. Ovogodišnja tema konferencije je bila "Kako do rodnog Ustava BiH", a okupila je 78 učesnika/ca.
- Na blogu Inicijative (www.gradiankezaustavnepromjene.wordpress.com) su tokom 2016. godine objavljena ukupno 124 teksta o aktivnostima Inicijative, kao i tekstovi koji se bave ustavnim promjenama i potrebi orodnjavanja Ustava BiH.

Konferencija "Kako do rodnog Ustava BiH?", Sarajevo, decembar 2016.

REZULTATI

- Ostvarili smo kontakte i/ili uspostavili saradnju sa predstavnicima akademске zajednice, zastupnicima_cama u Parlamentarnoj skupštini BiH, političarima_kama, novinarima_kama i sa velikima brojem građana_ki, a Inicijativa je postala bogatija za 11 novih članica (trenutno Inicijativa ima ukupno 36 članica) i 273 podržavatelja i podržavateljica iz čitave BiH.
- Akcionim planom Inicijative 2016 – 2017 realizovano 39 aktivnosti u 15 lokalnih zajednica širom BiH na kojima je učestvovalo oko 9200 osoba.
- Na Naprednom treningu 20 članica Inicijative usvojile nova znanja i proširile postojeća o zalaganju i lobiranju, medijskom i javnom predstavljanju.
- Na konferenciji "Kako do rodnog ustava BiH?" koju je Inicijativa organizovala u saradnji sa Agencijom za ravnopravnost polova BiH 78 učesnika/ca konferencije je donijelo zaključke koji se odnose na neophodno uvođenje rodno-odgovornog jezika i afirmativnih mjera u Ustav BiH, a koji su upućeni na adrese nadležnih međunarodnih i domaćih institucija.
- Na web sajtu, Facebook stranici i Twitter nalogu Inicijative je objavljeno 88 tekstova o aktivnostima Inicijative, kao i o drugim sadržajima i temama koje se bave problematikom Ustava BiH što je rezultovalo znatnim rastom posjećenosti na online platformama Inicijative.

- Rezultati Monitoringa medija koji je uradila Inicijativa postali su dio Alternativnog CEDAW izvještaja. Rezultati monitoringa su potvrđili da je ustavna pormblematika potpuno marginalizovana od strane medija – od ukupno 5908 analiziranih medijskih sadržaja u periodu od 1. do 30. septembra 2016. niti jedan novinarski tekst ili prilog se nije bavio pitanjem Ustava BiH. Takođe, samo 0,5% sadržaja se bavilo temama ravnopravnosti polova.

Detaljniju analizu monitoringa medija možete pročitati na:
<https://gradjankezaustavnepromjene.wordpress.com/2016/10/27/rezultati-monitoringa-medija/>

PLANOVI ZA 2017

Tokom 2017. i 2018. godine Inicijativa Građanke za ustavne promjene će nastaviti rad na uključivanju rodne perspektive u Ustav BiH kroz projekat „Orodnjavanje ustavnih promjena II“. Cilj ovog projekat je unapređenje zagovaračkih mehanizama Inicijative za uključivanje rodne dimenzije u Ustav i povećanje vidljivosti napora Inicijative i njenih aktivnosti među građanima i građankama BiH, predstavnicima cama vlasti i relevantnih tijela i institucija, a kojima se ukazuje na potrebu uključivanja Platforme prioriteta sa amandmanima u Ustav BiH.

Planirane aktivnosti ovog projekta u 2017. godini su:

- Priprema i realizacija II Skupštine Inicijative
- Sastanci Koordinacionog odbora Inicijative
- Monitoring i učešće u izradi Alternativnog izvještaja o napretku BiH na putu evropskih integracija i EU Country izvještaja
- Praćenje realizacije Akcionog plana Inicijative
- Kontinuirano informisanje javnosti o aktivnostima i planovima Inicijative
- Uspostavljanje saradnje sa medijskim kućama

Većina ljudi zna ili su čuli za Sejdića i Fincija, ali koliko ljudi zna ko je Azra Zornić?

Azra Zornić je građanka Bosne i Hercegovine koja je rođena 1957. godine i živi u Sarajevu. Kao Sejdić i Finci, tužila je državu BiH, jer joj je kao građanki, koja se ne izjašnjava kao Bošnjakinja, Srpskinja ili Hrvatica, niti kao predstavnica nacionalnih manjina, onemogućeno da se kandiduje za Predsjedništvo BiH i Dom naroda Parlamenta BIH.

Evropski sud za ljudska prava iz Strasbourga potvrdio je, presudom iz jula 2014. godine, da je država BiH prekršila ljudska prava Azre Zornić, jer joj, kao građanki, osporava pravo da se kandiduje za određene funkcije.

"Sud je utvrdio da je predmetni slučaj identičan predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, iz decembra 2009. godine, koji se odnosio na nemogućnost podnositelja predstavki, Roma i Jevreja, da učestvuju na izborima za Dom naroda i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine". Sud je utvrdio da kontinuirana nemogućnost gospođe Zornić da učestvuje na izborima predstavalja diskriminaciju i da nema objektivno i razumno opravdanje.

Sud je ocijenio da je dejtonski Ustav BiH bio neophodan za uspostavljanje mira, ali da je vrijeme da se on mijenja.

"Međutim, sada, više od 18 godina od okončanja tragičnog sukoba, ne može postojati ni jedan razlog za zadržavanje osporenih ustavnih odredbi. Sud smatra da je došlo vrijeme za uspostavljanje političkog sistema koji će omogućiti svim građanima Bosne i Hercegovine da učestvuju na izborima za Predsjedništvo i Dom naroda Bosne i Hercegovine bez diskriminacije na osnovu etničke pripadnosti i bez davanja posebnih prava konstitutivnim narodima na uštrb manjina i građana Bosne i Hercegovine. Ovo podrazumijeva neophodnost promjene Ustava Bosne i Hercegovine", stav je Evropskog suda za ljudska prava.

*Intervju sa Azrom Zornić možete pronaći na blogu Inicijative:
<https://gradjankezaustavnepromjene.wordpress.com/>*

Ženska ljudska prava i EU integracije

U januaru 2016. godine Helsinški parlament građana Banja Luka počeo je raditi na projektu „Ženska ljudska prava i evropske integracije“, čiji je glavni cilj integrisati ženska ljudska prava i ravnopravnost polova u procesu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji. Projekat finansijski podržava švedska fondacija Kvinna till Kvinna.

Tokom 12 mjeseci intenzivno smo radili na pripremi Alternativnog CEDAW izvještaja, formiranju neformalne regionalne ženske lobi grupe koja će potrebe i prioritete žena u Bosni i Hercegovini zagovarati na EU i međunarodnom nivou, te na analizi EU direktiva i drugih izvora koji čine evropsku pravnu stećevinu iz rodne perspektive. Pored toga, aktivno smo, kao članica Inicijative za monitoring evropskih integracija, učestvovali i u pripremi Alternativnog izvještaja o napretku BiH na putu evropskih integracija.

Rezultati:

- Pripremljen, objavljen i predstavljen Alternativni CEDAW izvještaj za Bosnu i Hercegovinu 2013–2017. U izradi izvještaja direktno je učestvovalo 18 pojedinki iz 12 organizacija civilnog društva u BiH. Izvještaj prati zaključna zapažanja i preporuke CEDAW Komiteta iz 2013. godine upućene institucijama Bosne i Hercegovine i pokriva oblasti u kojima su aktivistkinje i organizacije civilnog društva identifikovale probleme, kršenja prava ili diskriminatorske prakse usmjerene protiv žena. U izvještaju su date konkretnе preporuke usmjerene na djelovanje vladinih institucija na svim nivoima vlasti i upravljanja, te traži proaktivne sistemske mjere za sveobuhvatnu zaštitu ljudskih prava različitih grupa žena, dosljednu primjenu zakona i javnih politika, kao i poštivanje međunarodnih dokumenata u oblasti zaštite i promocije ženskih ljudskih prava.
- Po prvi put u pripremu i pisanje izvještaja bile su direktno uključene i predstavnice određenih marginalizovanih grupa žena u BiH, i po prvi put u Alternativnom izvještaju su pokrivene oblasti koje se tiču stereotipa, ustavnog okvira i primjene Rezolucije 1325.

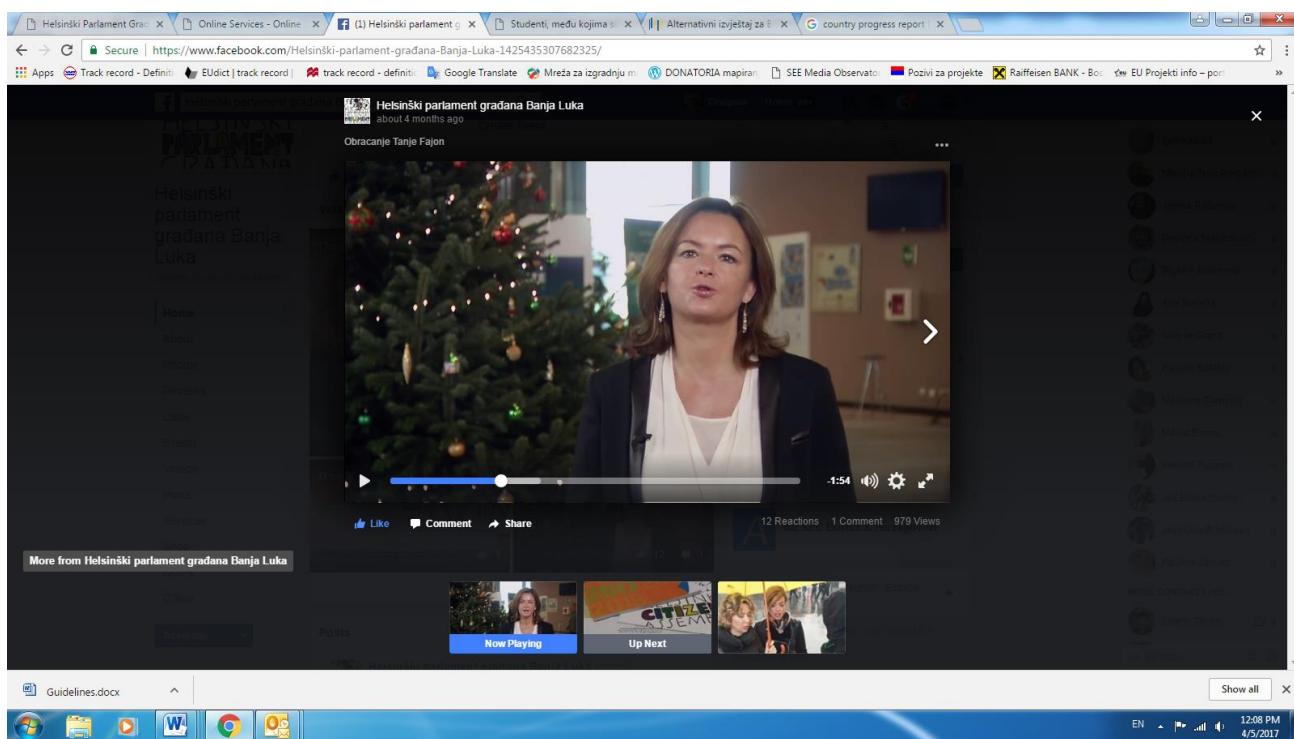
Predstavljanje Alternativnog CEDAW izvještaja za BiH, Banjaluka, 30. novembar 2016.

- Formirana neformalna ženska zagovaračka grupa pod nazivom „Ženska mreža za evropsku BiH“, koju čini 7 žena, različitih stručnih profila i uticaja. Jedna od prvih zagovaračkih aktivnosti ove grupe bilo je slanje Otvorenog pisma svim relevantnim institucijama u BiH , Delegaciji EU u BiH i određenim EU tijelima da obezbijede ravnopravno učešće žena u svim zajedničkim tijelima u okviru sistema koordinacije procesa evropskih integracija, kako bi njihov rad imao puni legitimet i odražavao potrebe i interes većinskog dijela stanovništva u BiH. U psimu je navedeno da se bez integrisanja rodne perspektive u pripremu odgovora, a potom i proces pregovaranja o pojedinim poglavljima, ne može govoriti o približavanju i ispunjavanju EU standarda.
- Pripremljen i objavljen Alternativni izvještaj o napretku BiH na putu evropskih integracija za 2016, a zahvaljujući doprinosu HPG BL, rodna perspektiva integrisana je u različite dijelove izvještaja.
- Pripremljene i objavljene dvije analize rodno obavezujućih EU standarda sa naglaskom na EU direktive i praksu Evropskog suda pravde u oblasti zaštite majčinstva, roditeljstva i očinstva, Analize su pokazale da će se određeni zakonski propisi u BiH morati mijenjati, i u tom kontekstu, služiće kao sredstvo za zagovaranje promjena i usklađivanja domaćih zakona sa *EU aquis*.

Trening za članice Inicijative za monitoring evropskih integracija, novembar, 2016. Na treningu je članicama Inicijative predstavljena publikacija „Majčinstvo, roditeljstvo i očinstvo i pravo Evropske unije“

- Podnijeli smo pisani podnesak Delegaciji EU u BiH u kojem smo detaljno iznijeli probleme, potrebe i prioritete žena u BiH, te komentare na draft izvještaja Evropskog parlamenta o Bosni i Hercegovini, sa fokusom na potrebu značajnijeg uključivanja organizacija civilnog društva u procese evropskih integracija, ali i sve druge reformske procese u BiH.
- Doprinijele smo neusvajanju prijedloga izmjena Izbornog zakona BiH koji je sastavila Interresorna radna grupa Parlamenta BIH, a koji su predviđali ukidanje postojećeg načina raspoređivanja kandidata na izbornim listama, što bi praktično značilo da bi bilo moguće sastaviti kandidatku listu na kojoj bi na prvih 12 mesta bili muški kandidati, bez ijedne žene kandidatkinje. Zajedno sa drugim OCD, pisale smo peticije i snažno zagovarale da ovaj prijedlog ne bude usvojen.

Tokom prezentacije CEDAW Alternativnog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu 2013-2017, koja je organizovana 30. novembra u Banjaluci, učesnicima se, putem video poruke obratila i Tanja Fajon, zastupnica u EU parlamentu. U video poruci ona je istakla da se civilnom drštvu ne posvećuje dovoljno pažnje, te da se uloga i moć civilnog društva može ojačati tokom procesa evropskih integracija. Navela je da je i Evropski parlament u novembru usvojio rezoluciju kojom se pozivaju članice EU da ratifikuju Istanbulsku konvenciju što je dodatni doprinos poboljšanju ravnopravnosti polova na evropskom tlu. Jedna od uvodničarki na prezentaciji bila je i Violeta Neubauer, bivša članica CEDAW Komiteta i ekspertkinja iz oblasti ženskih ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. Ona je istakla da učešće organizacija civilnog društva u procesu izvještavanja prema CEDAW Komitetu ima višestruku važnost. Na međunarodnom nivou, uključivanje OCD-a u proces izvještavanja CEDAW komitetu donosi važne informacije i drugim tijelima UN-a i na kraju ima uticaja na međunarodne procese, politike i programe. Na nacionalnom nivou, doprinosi većoj saradnji nevladinih organizacija i aktivista/kinja, ističe zajednički rad na širenju ideje i aktivizma po pitanju ženskih ljudskih prava, stvara veću svijest medija i osigurava praćenje državne intervencije i efikasnosti rada u oblastima u kojima su žene marginalizovane. Na lokalnom nivou, diskusije oko koncepta i praksi prava žena mogu da pruže vrlo dobru osnovu za uticaj i stvaranje prostora za promjenu određenih politika, naglasila je Neubauer.

U sklopu projekta švedska fondacija Kvinna till Kvinna organizovala je i dvije studijske posjete – Briselu i Švedskoj, za aktivistice ženskih nevladinih organizacija iz Srbije, Crne Gore, Kosova, Makedonije, BiH i Albanije.

Prilikom posjete Briselu, u aprilu 2016., izvršna direktorica HPG BL Dragana Dardić imala je priliku susresti se i razgovarati sa predstvincima_icama Evropskog ženskog lobija, Evropskog direktorata za proširenje (DG NEAR), predstvincima Evropskog parlamenta, te članovima EPLO, mreže evropskih nevladinih organizacija koje rade na izgradnji mira i prevenciji konflikata.

U posjeti Švedskoj, u oktobru 2016., učestovovala je aktivistica HPG BL Svjetlana Marković. Studijska posjeta obuhvatala je dvodnevni trening na temu rodno-odgovornog budžetiranja, diskusije na temu rodne ravnopravnosti, OCD-a i pomirenja, posjetu Ministarstvu inostranih poslova Švedske gdje je učesnicima predstavljena Feministička spoljna politika Švedske za period od 2015-2018, te posjetu opštini Eskilstuna, koja važi za "rodno osviještenu" opštinu koja se u svom radu vodi načelom rodne ravnopravnosti kao najvišim pravnim načelom.

PARTNERSKI PROJEKTI:

MIR SA ŽENSKIM LICEM - ŽENSKA INICIJATIVA ZA SUOČAVANJE SA PROŠLOŠĆU

Projekat "Mir sa ženskim licem – ženska inicijativa za suočavanje s prošlošću" je zajednički projekat Fondacije "Lara" i Udruženja "HO Horizonti" iz Tuzle koji za cilj ima uključivanje žena u procese izgradnje mira u BiH, a finansijski je podržan od švedske fondacije Kvinna till Kvinna. Projekat okuplja aktivistkinje iz 12 ženskih organizacija sa cijelog prostora Bosne i Hertegovine i nastavak je projekta "Mir sa ženskim licem – Osnaživanje žena za suočavanje s prošlošću" koji je realizovan tokom 2013., 2014. i 2015. godine.

Tokom 2016. godine Inicijativa je nastavila sa zalaganjem da se 8. decembar obilježava kao Dan sjećanja na stradanje žena u ratu u BiH. Članice Inicijative su 2015. godine po prvi put u svojim sredinama obilježile ovaj datum, simboličnim akcijama i aktivnostima u svojim gradovima, podsjećajući svoje sugrađane/ke o važnosti uključivanja ženske strane rata u našu kulturu sjećanja, jer su brojne žene na različite načine bile žrtve bosansko-hercegovačkog rata.

U namjeri da doprinesu integriranju rodnog aspekta u memorijalizaciju stradanja iz proteklog rata, članice Inicijative su sprovele istraživanje koje je poslužilo kao osnov za zajedničku knjigu sjećanja na žene koje su poginule tokom rata u BiH. Publikacija nosi naziv „Rat nije jednorodan“ i posvećena je ženama koje su poginule u ratu u BiH, te sadrži autentične priče o 17 djevojčica i žena ubijenih u ratu. Ova knjiga promovisana je na završnoj konferenciji 8.12.2016. u Sarajevu, zajedno sa filmom "One umiru drugi put", snimljenom prema pričama objavljenim u knjizi.

2016. godine započet je i konsultativni proces u koji je uključeno oko 200 žena sa ciljem definisanja Platforme ženskih prioriteta u politikama tranzicijske pravde. Ovaj proces je obuhvatio nekoliko segmenata, a najveći izazov su bile tri radionice inter-etničkog dijaloga koje su uspješno realizovane krajem maja i u junu 2016. godine. Dvije radionice su organizovane u Brčkom, jedna na Jahorini. Trenerice su bile Tamara Šmidling, Aleksandra Letić, Amra Pirić i Ivana Stanković, a ukupno 77 žena iz 14 gradova, raznolike starosne, profesionalne i obrazovne strukture i različite prošlosti je aktivno učestvovalo u radu radionica. Radionice su pokazale da ženama treba osnaživanje, ohrabrvanje i povezivanje da se aktivnije uključe u izgradnju mira, kao i siguran prostor za vođenje dijaloga i kazivanje istine, a ujedno su imale i snažnu mirovnu komponentu i bile proces suočavanja sa prošlošću, jer je mnogo žena prvi puta bilo u situaciji da ispriča svoju priču i čuje priče i istinu "druge" strane. U okviru konsultativnog procesa održani su i sastanci lokalnih neformalnih mirovnih mreža u 12 gradova BiH, a konsultacije su obuhvatile i predstavnike drugih organizacija civilnog društva koji rade na istim ili sličnim pitanjima. U narednom periodu plan je finalizirati Platformu ženskih prioriteta u politikama tranzicijske pravde u BiH, stvaranu kroz različite nivoe konsultativnih procesa.

Rat nije jednorodan

U knjizi „Rat nije jednorodan“ predstavljene su priče o 17 žena i djevojčica koje su ubijene u Bosni i Hercegovini u periodu od 1991. do 1995. godine. Priče su nastale u želji da se životi i stradanja žena otrgnu od zaborava i da se procesima suočavanja s prošlošću i pomirenja na ovim prostorima da i rodna dimenzija, a bazirane su na intervjima koji su vođeni sa članovima porodica ili bliskim prijateljima/cama ubijenih žena.

Prema podacima iz Bosanske knjige mrtvih, u ratu u BiH ubijena je 9901 žena. Samo poneka od njih upisana je na spomenicima i memorijalima koji su postavljeni za sjećanje na žrtve rata. I sebi i budućim generacijama dugujemo barem pokušaj otpora obrascima koje kreiraju dominantne etničke ideologije i politike diktirajući čega ćemo se i kako ćemo se nečega sjećati.

Knjiga u pdf formatu dostupna je na web sajtovima Fondacije Lara i HO Horizonti, a film "One umiru drugi put" na: https://www.youtube.com/watch?v=i2_2Re5Ntz0

ZAJEDNO ZA ŽIVOT BEZ NASILJA

U projektu „Zajedno za život bez nasilja“, koji je realizovala nevladina organizacija „Ženski centar“ iz Trebinja, Helsinski parlament građana i Fondacija „Lara“ su bile partnerske organizacije.

U okviru projekta, koji je završen krajem decembra 2016. godine, izrađen je Paket ekonomskih mjera u cilju ekonomskog osnaživanja žena žrtava porodičnog nasilja koji je prezentovan u Banjaluci na konferenciji pod nazivom „Prevencija i suzbijanje nasilja u porodici kroz programe ekonomskog osnaživanja žrtava“.

Učesnici skupa, oko 60 predstavnika i predstavnica različitih relevantnih izvršnih i zakonodavnih tijela Republike Srpske, Zavoda za zapošljavanje RS, akademske zajednice i organizacija civilnog društva, podržali su predloženi paket te sugerisali konkretne dopune mjera, nakon čega su one dostavljene Ministarstvu rada i boračko-invalidske zaštite kako bi ih uvrstili u "Akcioni plan zapošljavanja RS za 2017".

Predloženo je, između ostalog, da se "Akcioni plan zapošljavanja" dopuni na način da se "**Projekat podrške zapošljavanju u privredi Republike Srpske u 2017. godini**" proširi:

- a) komponentom koja bi predviđala **sufinansiranje zapošljavanja žena žrtava nasilja kod poslodavaca** u iznosu od 8000,00 KM po jednom licu (ženi, žrtvi rodno zasnovanog nasilja);
- b) komponentom koja bi predviđala **sufinansiranje samozapošljavanja za žene žrtve rodno zasnovanog nasilja** u iznosu od 8000,00 KM po jednom licu.

Konferencija „Prevencija i suzbijanje nasilja u porodici kroz programe ekonomskog osnaživanja žrtava“, Banjaluka, 25. novembar 2016.

Paket ekonomskih mjera baziran je na Strategiji zapošljavanja Republike Srpske 2016-2020 koja u okviru operativnog cilja 1.6 predviđa unapređenje zapošljavanja najranjivijih grupa nezaposlenih lica, uključujući i žene, i analize stanja na terenu, i sadrži između ostalog i mjere koje se tiču povoljnijeg dobijanja kreditnih i stambenih linija za žene žrtve porodičnog nasilja.

U okviru projekta u Istočnoj Hercegovini potpisana je i "Platforma zajedničkog djelovanja multidisciplinarnog tima za suzbijanje porodičnog nasilja u Istočnoj Hercegovini".

Programsko područje: Stvaranje uslova za intenzivnije uključivanje mladih u javni život

Ciljevi programskog područja su stvaranje prepostavki za intenzivnije uključivanje mladih u javni život, osnaživanje i povezivanje mladih po interesnim područjima za aktivnije učešće u javnom životu, kao i povećanje broja mladih u političkom životu. Realizujemo ga kroz edukativne aktivnosti, kampanje, analize položaja omladine u različitim društvenim oblastima i promociju mladih aktivista.

VOLONTERSKI PROGRAM

U septembru smo primili novu volonterku iz Njemačke Veru Brand, koja će sa nama ostati godinu dana i ponovo smo organizovali besplatni kurs njemačkog jezika. Pored toga naše volonterke bile su aktivne na različitim događajima koji su organizovani tokom 2016. godine.

Mi na sajmovima

Godinu smo počeli predstavljanjem udruženja Helsinski parlament građana, ko smo i šta radimo, na Sajmu omladinskog rada i organizovanja, koji je održan u banjalučkom Domu omladine 29. januara u organizaciji Omladinskog savjeta RS. Potom smo se "reklamirali" na Sajmu grantija Američke ambasade u BiH na Trgu Krajine u Banjaluci sredinom juna, a godinu smo završili na Sajmu nevladinih organizacija koji je, u sklopu projekta "Ovo je moj grad", u decembru organizovao omladinski centar "Zdravo da ste". Sajam je organizovan je u cilju informisanja budućih srednjoškolaca iz prigradskih opština o postojanju i aktivnostima nevladinih organizacija u Banjaluci kojima bi se u toku svog srednjoškolskog obrazovanja mogli priključiti, te tako steći nova znanja, vještine i poznanstva.

Volontiraj Kreditiraj

U maju 2016. godine ponovo smo učestvovali u programu Volontiraj Kreditiraj u sklopu kojeg smo na jedan dan ugostili Milicu Kos, učenicu prvog razreda Ugostiteljsko-trgovinsko-turističke škole iz Banjaluke.

"Još odavno želim da volontiram, pa mi je Socijalni dan bio idealna prilika. Kada sam saznaла gdje idem nisam znala kako ћu se snaći u jednoj nevladinoj organizaciji. Čim sam upoznala sve članove i članice Helsinskog parlamenta građana, shvatila sam da se radi o jednoj vrlo ozbiljnoj i odličnoj organizaciji. Njihov najveći cilj i zadatak je borba za ravnopravnost u svakom smislu. Šteta je što ne postoji više ovakvih organizacija, jer mislim da mladi mogu ovdje puno naučiti i raditi na ravnopravnosti svih u društvu. Savjetujem svim vršnjacima da se uključe u rad NVO jer će biti bogatiji za mnoga saznanja i imati jedno predivno iskustvo", rekla je Milica o svom jednodnevnom iskustvu volontiranja.

Kurs njemačkog jezika

Krajem septembra ponovo smo organizovali besplatan konverzacijski kurs njemačkog jezika za one na nivou B1. Kurs vodi volonterka Vera Brand. Časovi se održavaju dva puta sedmično u prostorijama Helsinškog parlamenta građana.

Volontiranje u Ljubiji – pokušaj da se, postavljanjem platenika i krečenjem i čišćenjem nekoliko kuća, bar malo olakša život u ovom naselju u kojem danas žive uglavnom stariji ljudi i izbjegla i raseljena lica.

Stop nasilju

Aktivisti/ce i volonterke HPG BL su u Banjaluci 26. novembra prikupljali potpise za pooštravanje članova krivičnih zakona u BiH koji se odnose na nasilje nad ženama i djecom. Peticija će, nakon prikupljanja potpisa u 10 gradova BiH, biti predata nadležnim institucijama kao zahtjev građana i građanki BiH da se povećaju kazne za počinioce nasilja.

Akciju je pokrenulo udruženje Žene ženama iz Sarajeva u sklopu kampanje "Šutnja nije zlato", kojom se obilježava 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama i djecom.

U okviru kampanje koju je podržalo i "Javno preduzeće BH POŠTA" u Sarajevu je promovisana poštanska marka "Šutnja nije zlato".

Mladi i prekogranična saradnja

Volonterka HPG BL iz Njemačke, Vera Brand, učestvovala je, početkom decembra, na osmom AEBR Omladinskom forumu u Beogradu pod nazivom „Mladi lideri za promociju zaposlenja i dobrog susjedstva“. Forum su organizovali Asocijacija evropskih pograničnih regiona (AEBR), AEBR Radna grupa za spoljne granice i AEBR Centar za Balkan, a u saradnji su Centrom za novu diplomatiju iz Beograda i Institutom za međunarodnu i prekograničnu saradnju. Forum je okupio studente/ice, mlade profesionalce i aktiviste/kinje NVO sektora iz različitih zemalja sa ciljem da se diskutuje o učešću i potencijalima mladih ljudi u prekograničnim prijateljstvima, razvoju i pozitivnoj transformaciji. U prvom dijelu Foruma učesnici/ce su imali priliku da se aktivno uključe u plenarnu diskusiju na ove teme, dok su u drugom dijelu učestvovali/e u radionicama na temu Omladinska povelja za prekograničnu saradnju. Rasprava na temu povelje obuhvatala je pitanja omladinskog učešća u razvoju politika i strateškog planiranja, ekonomskog razvoja, zaštite životne sredine, socijalnih politika, medija i kulture, pomirenja i omladinskih politika.

INFO KUTAK

Podrška prijedlogu izmjena Zakona o Vijeću ministara BiH

Slanjem pisama na adrese svih zastupnika/ca i delegata/kinja u Parlamentarnoj skupštini BIH Helsinški parlament građana Banja Luka podržao je prijedlog izmjena i dopuna Zakona o Vijeću ministara BiH koji su u parlamentarnu proceduru uputili Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti polova, Agencija za ravnopravnost polova BiH i Sarajevski otvoreni centar. Prijedlog je predviđao uvođenje rodne kvote od 40% manje zastupljenog pola u Zakon o vijeću ministara, što bi praktično značilo da nijedan budući sastav Vijeća ministara ne bi mogao biti potvrđen ukoliko u njemu ne bude najmanje 40% ministrica. U svojim sazivima od 1997. do 2014. Vijeće ministara BiH je imalo ukupno četiri ministricе, dok niti jedna žena nije predsjedavala ili dopredsjedavala Vijećem, od kada postoji ovaj izvršni organ vlasti. U pismu koje smo ispred organizacije uputili svim poslanicima PSBiH pozvali smo ih da podrže i glasaju za ovaj prijedlog, što se, na žalost nije dogodilo.

Sofija: Konferencija o evropskim integracijama

Predstavnik Helsinškog parlamenta građana i Incijative za monitoring EU integracija Aleksandar Žolja učestvovao je 26. i 27. februara na konferenciјi pod nazivom „*Izazovi EU proširenja – šta mogu zemlje kandidati da nauče od EU; šta može EU da nauči od zemalja kandidatkinja?*”, koja je održana u Sofiji. Na konferenцијi su učestvovali predstavnici parlamentarnih odbora za EU integracije i predstavnici organizacija civilnog društva iz Albanije, BiH, Bugarske, Crne Gore, Makedonije i Srbije, te predstavnici univerziteta iz Londona, Haga, Sofije, Budimpešte, Beograda i Skoplja. Na konferencije se razgovaralo o napretku pojedinih zemalja sa Balkana u procesu evropskih integracija, i predstavljeni su rezultati istraživanja koje je provedeno u sklopu trogodišnjeg projekta. Istraživani su procesi i mehanizmi koji su korišteni za zemlje Istočne Evrope, za proces integracija Rumunije i Bugarske, ali i raspoloženje koje vlada u “starim” članicama Evropske unije kada je u pitanju nastavak proširenja EU. Glavne preporuke koje su nastale na osnovu istraživanja, ali i preporuke sa ove konferencije biće poslane svim evropskim institucijama koje su zadužene za kreiranje i provođenje politika proširenja.

8. mart – borbeni dan žena

Ovogodišnji osmomartovski (borbeni) marš održan je pod geslom „Ne perite ruke od ženskih prava!“. Marš je krenuo u 12.00 časova ispred Narodnog pozorišta RS i završio se na Trgu Krajine gdje su se prikupljati sapuni za porođajno odjeljenje Kliničkog centra u Banjaluci. Naime, na ginekološkom odjelu postoji uputstvo kako bi porodilje ispravno trebalo da peru ruke, ali ne i sapuni za pranje ruku! Imajući na umu upravo tu činjenicu nastao je slogan „Ne perite ruke od trudnica“ koji smo, kako bismo obuhvatili i druge aspekte nepoštivanja i kršenja prava žena u svim oblastima života, preinačili u moto: „Ne perite ruke od ženskih prava!“.

Na maršu je istaknuto da se žene u BiH i dalje suočavaju sa brojnim izazovima i problemima, od kojih država, entiteti, kantoni i lokalne vlasti peru ruke ili ih jednostavno ignorišu i guraju pod tepih.

I dalje su žene višestruko opterećene poslovima, a manje plaćene. I dalje nemaju ravnopravan pristup resursima i tržištu rada. I dalje su izložene svim vrstama nasilja, i nedovoljno zaštićene od nasilnika.

Tek mali broj bivših supružnika ili partnera redovno uplačuju alimentaciju za izdržavanje djece. Prava porodilja u Federaciji BiH se i dalje krše. Potrebe višestruko marginalizovanih žena nisu prepoznate i uključene u postojeće strategije i politike.

Osmomartovski marš su podržali: HPG BL, UG Oštra Nula, DRIP, Mreža za izgradnju mira, Fondacija Udržene žene, Institut Perpetuum mobile, Centar za mlade Kvart (Prijedor), Inicijativa Građanke za ustavne promjene, Forum žena Bratunac, Udrženje omladine sa invaliditetom Info part, HO Partner, Omladinski centar Derbent (Derventa), NVO Snaga mladih (Mostar), Banjalučki socijalni centar (BASOC), Mreža žena sa invaliditetom, Socijalno-edukativni centar (SEC) i Asocijacija XY (Sarajevo).

Protesni izlet na izvore Sane

Koalicija za Sanu organizovala je 23. aprila šestu godinu zaredom protestni izlet na izvore Sane. Kao i prethodnih godina cilj izleta je bio apelovati i skrenuti pažnju na potrebu da se sačuvaju izvori Sane koji bi mogli biti ozbiljno ugroženi izgradnjom mini hidroelektrane „Medna“.

Ove godine protestnom izletu pridružili su se i kajakaši iz Evrope, koji su, pod sloganom „Sačuvajmo rijeke Balkana – zaustavimo navalu brana“, veslali na 16 rijeka od Slovenije do Albanije (<http://www.balkanrivers.net/en/balkan-rivers-tour>).

Aktivisti/kinje HPG BL su i ove godine bili na izvorima Sane.

Pregovori za ulazak u EU su iznimno teški

Sarajevski otvoreni centar, kao koordinirajuća organizacija Inicijative za monitoring evropskih integracija BiH, organizovao je u Sarajevu, 30 i 31. marta, konferenciju pod nazivom "Razmjena iskustava i dobre prakse u procesu pridruživanja Evropskoj uniji – izgradnja partnerstva između civilnog društva i parlamenta".

O svojim iskustvima, problemima i izazovima na putu evropskih integracija govorili su predstavnici iz Hrvatske i Srbije, među kojima je bila i Jadranka Kosor, koja će ostati zapamćena kao premijerka hrvatske vlade koja je uspjela deblokirati i završiti pregovore o ulasku Hrvatske u Evropsku uniju. „Bio je to iznimno težak put. Slovenija nam je blokirala pregovore, a naročito teški pregovori su vođeni oko poglavlja 23 – vladavine prava, koje je uključivalo i saradnju sa Haškim tribunalom koji je zahtjevalo

da im isporučimo Topničke dnevnike iz akcije Oluja“, rekla je, u svom uvodnom izlaganju, bivša predsjednica hrvatske vlade Jadranka Kosor.

„Za pregovore su potrebni hrabrost i otvorenost. Ali je najvažnije jedinstvo. Evropska unija vas posmatra kao jedno, kao cjelinu. I vi se tako morate i ponašati, kao cjelina. Mi smo u Hrvatskoj imali taj neophodni politički konsenzus za ulazak Hrvatske u EU“, istakla je Kosor. Vladimir Međak, član pregovaračkog tima za predgovore za pristupanje Srbije EU, istakao je da su koordinacija i komunikacija dva najvažnija elementa za pregovore.

„Morate formirati Koordinacioni odbor koji će voditi pregovore i dogovoriti načine komunikacije – ko, kako, šta i u kom roku treba uraditi. Potrebno je i da ojačate svoju ambasadu u Briselu. Ambasade igraju jednu od ključnih uloga u pregovaračko procesu“, istakao je Međak dodajući da su u Srbiji, pored Koordinacionog odbora formirali i 35 pregovaračkih timova i da je u cjelokupni posao otvaranja i zatvaranja poglavlja, odnosno pregovora, uključeno oko 3000 ljudi.

Učesnici konferencije su takođe istakli da ispunjavanje uslova za ulazak u EU košta, dodajući da se na to ne treba gledati kao na trošak, već kao na investiciju. I Hrvatska i Srbija su ponudili svoju pomoć Bosni i Hercegovini, kako bi se što lakše suočila sa izazovom zvanim pregovarački proces.

Živa biblioteka na Sajmu knjige u Sarajevu

U okviru Sajma knjige u Sarajevu, u sportskom centru Skenderija, organizovane su i sesija Žive biblioteke u periodu od 22. do 24. aprila. Predstavljanje 7 knjiga - 7 identiteta organizovala je Koalicija Jednakost za sve u saradnji sa Helsinškim parlamentom građana Banjaluka.

Projekat IN i dalje polučuje rezultate

20. septembra 2016. upriličeno je svečano puštanje u rad i otvorenje lifta i pomoćnih prostorija Bosanskog narodnog pozorišta Zenica namijenjenih osobama sa invaliditetom. Na ovaj način uklonjena je višedecenijska barijera koja je osobama sa invaliditetom onemogućavala pristup u zgradu Pozorišta i pozorišne dvorane. Realizaciju projekta rekonstrukcije Bosanskog narodnog pozorišta podržao je, između ostalih, i Helsinški parlament građana Banjaluka, kroz projekat „IN“ Evropske unije.

Pored toga, saradnici HPG BL Ani Kotur dodijeljeno je priznanje za društveni angažman i izvještavanje o osobama sa invaliditetom, po konkursu „Razlike inspirišu“, za, između ostalog, i rad na portalu www.uklјuci.in u okviru projekta “IN –Implementacija UN Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom u BiH”, koji je sproveden u periodu 2013 - 2015. godine.

„Projekat IN, a posebno portal www.uklјuci.in promovisao je profesionalno izvještavanje o osobama sa invaliditetom uz poštovanje svih etičkih načela novinarske profesije. Mislim da smo uspjeli u namjeri da skrenemo pažnju na drugačiji ugao posmatranja invaliditeta, kao prava na različitost, istovremeno ne zanemarujući goruće probleme i nedostatak sistemskih rješenja u BiH“, kazala je Kotur, koja je bila angažovana kao novinarka i urednica portala www.uklјuci.in, prve platforme za informisanje osoba sa invaliditetom u BiH.

TEAMBUILDING

Početkom oktobra, aktivisti/kinje Helsinškog parlamenta građana bili su na Teambuilding-u na Vlašiću. Tom prilikom su okušali svoje fizičke i psihičke sposobnosti u adrenalinskom parku, neki sa više, neki sa manje uspjeha ☺.

Građani grade građu

Centar za životnu sredinu, Helsinški parlament građana Banjaluka, Zdravo da ste i Nevid teatar organizovali su 8. oktobra druženje na „Građi“, bivšem atomskom skloništu u centru grada na kojem je pokušana izgradnja parkinga, sa namjerom da podstaknu aktivnije učešća građana u planiranju grada. Uz pomoć maketa, građani/ke i djeca su imali priliku dati svoje ideje kako bi Građa trebala izgledati, a pored toga organizovano je i Kreativno oslikavanje prostora, Hip hop Break dance, radionica „Mehanizmi učešća djece u našoj zajednici“, te filozofski stand-up Nevid teatra „Pohvala ludosti“.

Donacija dm

Kompanija dm uručila je 25. oktobra donaciju Helsinškom parlamentu građana u vrijednosti od 6000 KM za realizaciju projekta "Obojimo sivo". Donacija je namijenjena izgradnju dječijeg igrališta u novoizgrađenom naselju u ulici Branka Popovića 41 u naselju Budžak/Lazarevo.

Kompanija dm uručila je 25. oktobra donaciju Helsinškom parlamentu građana u vrijednosti od 6000 KM za realizaciju projekta "Obojimo sivo". Donacija je namijenjena izgradnju dječijeg igrališta u novoizgrađenom naselju u ulici Branka Popovića 41 u naselju Budžak/Lazarevo.

Igralište je zamišljeno da bude ne samo mjesto na kojem će se okupljati djeca, već i kao mjesto za međugeneracijsko druženje i mjesto gdje će se djeca učiti kreativnosti i odgovornosti prema životnoj sredini, kroz postavljanje mini bašte, sadnju voćki i kutka za recikliranje. Projekat „Obojimo sivo“ su zajedno podnijeli stanovnici ovog naselja u Budžaku i Helsinški parlament građana.

Sastanak s a Wigemarkom

Šef Delegacije EU i Specijalni predstavnik EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark razgovarao je sredinom decembra u Banjaluci sa predstavnicima različitih organizacija civilnog društva o ekonomskim i socijalnim pitanjima, razvoju civilnog društva, upitniku EU i drugim aktuelnim temama koje su u fokusu rada civilnog sektora. Na sastanku su bili predstavnici sljedećih organizacija: ACED, Perpetuum mobile, Udružene žene, Transparency International, Helsinški parlament građana Banjaluka, Genesis, Centar za životnu sredinu, LIR Evolution, OKC i CCI.

77,6% građana/ki protiv izgradnje parkinga na Građi

Na javnoj tribini u prostorijama Mjesne zajednice Centar 1, kojoj je prisustvovalo oko 50 građana i građanki, predstavljeni su rezultati ankete o uređenju Građe i prijedlozi uređenja ovog javnog prostora.

Pitanje Građe je pokrenuto još 2011. godine kada su djeca zajedno sa roditeljima iz naselja zaustavili izgradnju parking prostora na ovoj javnoj površini. Tada su gradske vlasti obećale da će prostor urediti u skladu sa potrebama građana i građanki, te da će pokrenuti izmjenu Regulacionog plana centralnog područja Banjaluke.

U toku sedmodnevног anketiranja je ispitano 165 građana i građanki. Rezultati pokazuju da je svega 6,1% građana i građanki za izgradnju parkinga na ovoj lokaciji, **preko 77,6% ih je za dječije igralište**, a veliki broj je predložio i sadržaje za odmor. Veliki broj građana i građanki je predložio aktivnosti povremenog karaktera koje bi se mogle održavati na Građi kao što su kreativne radionice, buvljak, razmjena odjeće, humanitarne akcije i market za organsku hranu. S obzirom da su mnogi stanovnici naselja imali primjedbe na plan proširenja ulice Sime Šolaje, predstavljen je i prijedlog izgradnje ulice bez uklanjanja stabala.

Javnu tribinu je organizovao Centar za životnu sredinu u saradnji sa udruženjima Zdravo da ste, Helsinski parlament građana Banjaluka i Nevid teatar, te uz podršku Heinrich Böll fondacije i Mjesne zajednice Centar 1.

PUBLIKACIJE U 2016

Sarajevski otvoreni centar i Helsinški parlament građana objavili su "Narandžasti izvještaj 2016." u kojem je dat pregled tekućih praksi kršenja ljudskih prava žena i prikaz stanja ženskih ljudskih prava u nekoliko oblasti – u oblasti obrazovanja, tržišta rada, zdravstvene zaštite, političkog života i u oblasti borbe protiv rodno zasnovanog nasilja, ratnog seksualnog nasilja i trgovine ljudima. Narandžasti izvještaj se velikim dijelom oslanja na prethodne izvještaje o stanju ljudskih prava žena u BiH koji su objavljeni 2014. i 2015. godine.

ALTERNATIVNI IZVJEŠTAJ ZA BIH 2016: POLITIČKI KRITERIJI

INICIJATIVA ZA MONITORING
EVROPSKIH INTEGRACIJA BIH
www.eu-monitoring.ba
Sarajevo, juli 2016.
ISSN: 2303-6079

Sadržaj

Sprekla skrcaonica	2
SAŽETAK	4
1. DEMOKRATIJA I FUNKCIONISANJE DRŽAVE	6
1.1 Ustav	6
1.2 Parlament	6
1.3 Uprava	8
1.4 Ustavni sudovi	11
1.5 Izbori	12
1.6 Institucija ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava BiH	13
1.7 Crveno društvo	15
1.8 Reформa javne uprave	16
2. VLADAVINA PRAVA I KORUPCIJA	18
2.1 Pravosudni sistem	18
2.2 Borba protiv korupcije	20
3. LJUDSKA PRAVA I ZAŠTITA PRAVA MANJINA	20
3.1 Evropski instituti za zaštitu ljudskih prava	21
3.2 Sloboda okupljavanja i udrugaštva	21
3.3 Prava žena i rođena ravноправnost	23
3.4 Evropski instituti za zaštitu manjina	28
3.5 Osobe s invaliditetom	28
3.6 Suzbijanje diskriminacije	30
3.7 Zabranu iz mrljine i povor mrljine	31
3.8 Lesbejske, gej, biseksualne, trans* i interpolne osobe	32
3.9 Povratakčice i imigrantkinje prava načinateljke manjine i Romki	33
4. MEDIJ I SLOBODA IZRAZAVANJA	37
5. TRANZICIJSKA PRAVDA	39
5.1 Regionalna pitanja, međunarodne obaveze i tranzicijska pravda	39
5.2 Ratni zločini	40
6. ODABRANE TEME: EKONOMSKO-SOCIJALNA PITANJA	42
6.1 Rad, gospodarstvo i socijalna politika	42
6.1.1 Rad	42
6.1.2 Socijalna zaštita	43
6.1.3 Zdravstvo	44
6.1.4 Pomoći poplašnjent područjima	45
6.2 Popis stanovništva	45
O INICIJATIVI	47

Inicijativa za monitoring evropskih integracija BiH izradila je četvrti u nizu **Alternativni izvještaj za Bosnu i Hercegovinu** na putu ka članstvu u Evropskoj uniji. Izvještaj predstavlja zajednički napor više desetina osoba i organizacija, uključujući i HPG BL, čiji je zajednički cilj bio da se iz ugla organizacija civilnog društva predstavi aktuelno stanje integracija Bosne i Hercegovine. Izvještaj se u potpunosti fokusira na tzv. političke kriterije, s naglaskom na: stepen demokratičnosti i funkcionisanje države; vladavinu prava i korupcije; ljudska prava, naročito prava manjinskih i ranjivih grupa i tranzicionu pravdu.

Izvještaj je dostavljen Delegaciji EU u BiH, a objavljen je u julu 2016. Nakon što je Evropska komisija objavila svoj Izvještaj o napretku BiH, Inicijativa je objavila **Komparativni pregled Izvještaja Evropske komisije za BiH 2016 i Alternativnog izvještaja za BiH 2016 Inicijative za monitoring evropskih integracija BiH**.

Kao organizacija koja kontinuirano radi na promociji i zaštiti ženskih ljudskih prava želimo da BiH na putu EU integracija zadrži nivo dostignutih ženskih ljudskih prava, ali i da ih unaprijedi i dodatno zaštiti u skladu sa EU *acquis*. Stoga u publikaciji „Majčinstvo, roditeljstvo i očinstvo i pravo Evropske unije“ dajemo pregled rodno obavezujućih standarda sa naglaskom na EU direktive u oblasti zaštite majčinstva, roditeljstva i očinstva, koji se moraju reflektovati i u/kroz domaće bh. zakone i propise. Analiza EU direktiva u ovoj oblasti je pokazala da postoji potreba da se domaći zakoni dopune i to se, prije svega, odnosi na potrebu da se uredi pravo na porodiljsko odsustvo kao, s jedne strane, isključivo pravo majke i roditeljsko odsustvo, kao pravo oba roditelja, kao i na potrebu da se na nivou Federacije BiH osigura minimalni standard, propisan EU direktivama, kad je u pitanju visina naknade koju primaju porodilje.

Publikacija „Sudska praksa Evropskog suda pravde u oblasti zaštite trudnica i porodilja“ druga je u nizu publikacija u kojima analiziramo pravo Evropske unije u oblasti zaštite i promocije ljudskih prava žena. Nakon analize EU direktiva u oblasti majčinstva, roditeljstva i očinstva, odlučili smo se da predstavimo i neke od najbitnijih presuda Evropskog suda pravde u ovaj oblasti koje daju jasna tumačenja i smjernice za dalje postupanje ne samo za nacionalne sudove država članica koje su se obratile Sudu pravde, već i za sve druge zemlje, članice i kandidatkinje za članstvo u EU. Evropski sud pravde je institucija Evropske unije, čiji je zadatak da osigura da se zakonodavstvo Evropske unije tumači i primjenjuje na isti način u svim državama članicama EU.

ALTERNATIVNI CEDAW IZVJEŠTAJ je rezultat zajedničkog rada aktiviskinja i organizacija civilnog društva iz cijele BiH koje su prikupile podatke, analizirale stanje i definisale specifične i opšte preporuke koje traže hitno, kontinuirano i sistemsko djelovanje vladinih institucija na svim nivoima u pravcu omogućavanja ženama Bosne i Hercegovine nesmetanog i nediskriminacionog pristupa ostvarivanju i zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda.

U izradi Izvještaja je direktno ili indirektno učestvovalo više od 20 organizacija civilnog društva, uz koordinaciju Helsinskog parlamenta građana Banja Luka i Prava za sve iz Sarajeva. Izradom ovog četvrtog po redu Alternativnog izvještaja organizacije civilnog društva iz BiH su demonstrirale posvećensot dosljednom praćenju i zagovaranju primjene UN Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW) koja predstavlja jedna od najvažnijih međunarodnih dokumenata za zaštitu ženskih ljudskih prava. Aktiviskinje su, ne samo identifikovale i argumentovano predstavile ključne probleme sa kojima se žene u BiH suočavaju, nego su i adresirale odgovorne za njihovo nerješavanje i predložile konkretne mјere za poboljšanje stanja u skladu sa odredbama CEDAW konvencije.

ALTERNATIVNI CEDAW IZVJEŠTAJ dostupan je i na engleskom jeziku.

EDUKATIVNI PROGRAMI U PONUDI

Civilno društvo i ljudska prava

Osnovni treninzi

Naziv treninga	Teme
Civilno društvo i aktivizam	pojam civilnog društva, pojam nevladinih organizacija, uloga, status i zakonski okvir u BiH, formiranje i registrovanje nevladine organizacije, pojam aktivizma i sl...
Ljudska prava u mojoj zajednici	ljudska prava, istorijat, pojam diskriminacije, mehanizmi zaštite ljudskih prava, ugrožene grupe, modaliteti uticaja na vlast radi zaštite ljudskih prava...
Ravnopravnost polova	pojam pola i roda, pojam diskriminacije po osnovi pola, rodni stereotipi i predrasude, seksualnost, položaj žena i muškaraca u BiH društvu, zakonski okvir za ravnopravnost polova u BiH...

Napredni treninzi/Treninzi za profesionalne grupe

Naziv treninga	Teme
Rodno osjetljive politike	pojam rodne analize, rodno osjetljive i rodno odgovorne praktične politike...
Izvještavanje o razlicitostima u medijima	uloga medija u savremenom društvu, stereotipi i predrasude u medijima, društveno marginalizovane grupe i njihovo prikazivanje u medijima, diskriminacija u medijima (mogućnost fokusa na specifične teme)...
Rodno osjetljivo izvještavanje u medijima	uloga medija u savremenom društvu, portreti muškaraca i žena u medijima, diskriminacija u medijima, zakonski okvir za rad medija u BiH, rodna analiza medijskih sadržaja (mogućnost fokusa na specifične teme)...
Razvoj volonterizma	Pojam volonterizma, načini za uključivanje i angažovanje volontera u rad organizacije, zakonski okvir, razvoj volonterske mreže ...

Izgradnja kapaciteta organizacije

Naziv treninga

Vođenje nevladine organizacije i obezbjeđivanje sredstava za rad

Teme

pojam nevladine organizacije, zakonski okvir za djelovanje nevladinih organizacija, struktura nevladine organizacije i donošenje odluka, misija, vizija i programske aktivnosti nevladinih organizacija, načini finansiranja nevladinih organizacija...

Izrada strateškog plana

Strateško planiranje i važnost planiranja, misija i vizija, analiza problema, programsko planiranje, ciljevi i rezultati, analiza unutrašnjih i vanjskih pretpostavki za realizaciju plana, saveznici i protivnici...

Izrada projektnih prijedloga

Pojam projektnog prijedloga, analiza problema, ciljeva i rezultata, matrica logičkog okvira, popunjavanje forme projektnog prijedloga, finansijski aspekt projekta i projektni budžet, ugovor sa donatorima...

Osnove finansijskog vođenja nevladinih organizacija

Specifičnosti rada nevladinih organizacija i zakonski okvir, finansijske obaveze nevladinih organizacija prema državi i prema donatorima, usklađivanje zahtjeva donatora i domaćih finansijskih institucija, organizovanje finansijskog poslovanja u NVO...

Izgradnja ličnih kapaciteta

Naziv treninga

Javno zagovaranje, vođenje kampanje, lobiranje

Teme

Pojam javnog zagovaranja, planiranje akcije javnog zagovaranja, ciljne grupe javnog zagovaranja, pojam kampanje, pojam lobiranja...

Odnosi s javnošću i predstavljanje u medijima

Pojam odnosa s javnošću, metode komunikacije u odnosima s javnošću, odnosi s medijima, kako postati vijest, načini komunikacije s medijima, saopštenje za javnost, pres konferencija, specifičnosti tv i radio nastupa...

Rješavanje sukoba, pregovaranje i nenasilna komunikacija

Pojam sukoba, načini rješavanja sukoba, interesno zasnovano rješavanje sukoba, pozicije i interesi u sukobu, mirenje i medijacija, komunikacijske vještine – nenasilna komunikacija...

Pregovaranje

Pojam pregovaranja, interesno zasnovano pregovaranje, pozicije i interesi, prepreke

pregovaranju i put do sporazuma, faze u postupku pregovaranja, analiza opcija i utvrđivanje prijedloga...

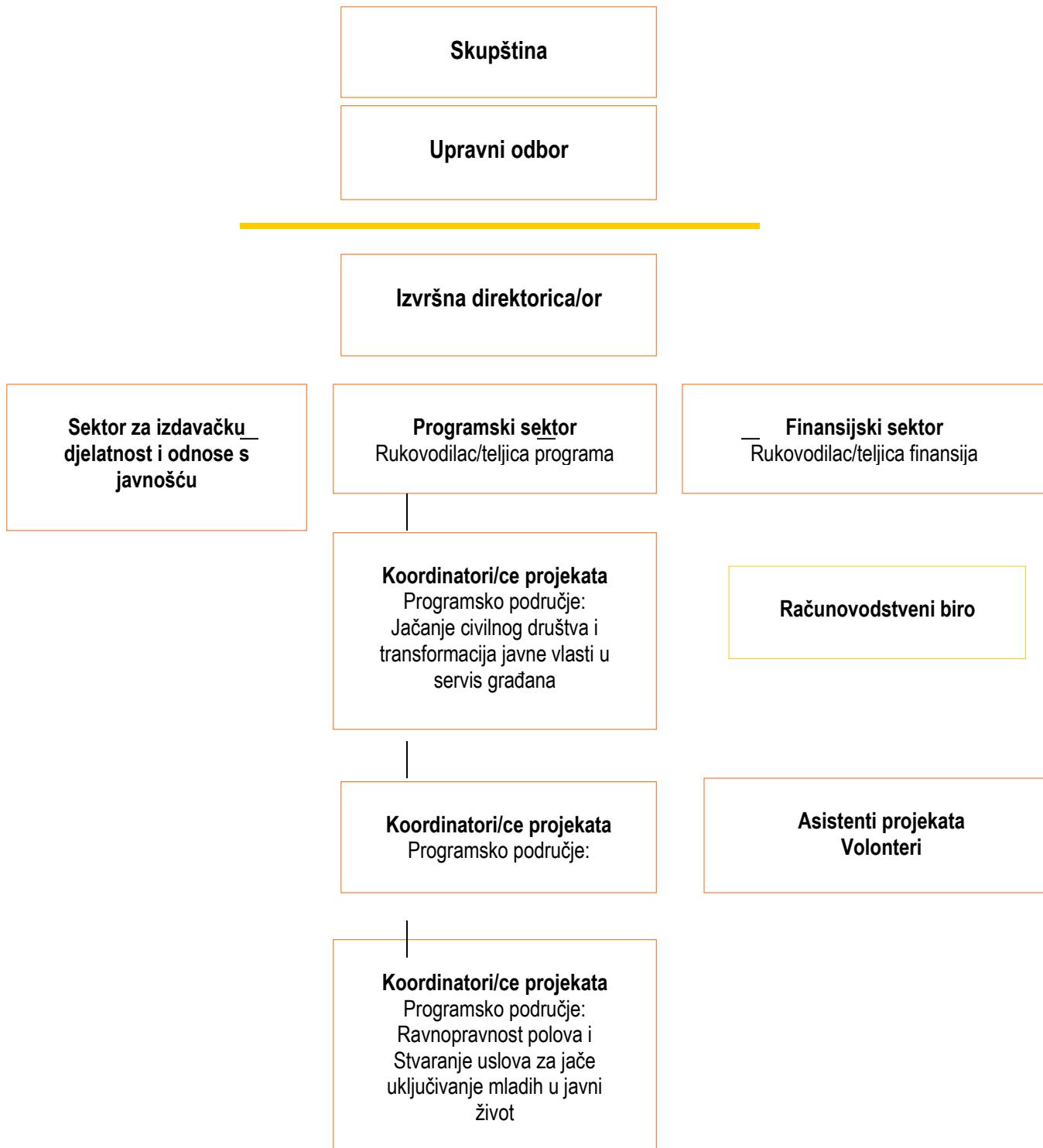
Facilitacija i donošenje odluka

Pojam facilitacije, donošenje odluka u grupi, komunikacijske vještine, kompromis i konsenzus, put do konsenzusa, glasanje...

Integralna sigurnost

pojam integralne sigurnosti, prepoznavanje izazova i prijetnji, analiza konteksta, kreiranje sigurnog prostora za rad i djelovanje, razvoj strategija za primjenu koncepta integralne sigurnosti ...

Organizacijska struktura Helsinškog parlamenta građana Banja Luka

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ 2016

PREGLED RASPOLOŽIVIH SREDSTAVA I TROŠKOVA U 2016. GODINI	IZNOS U KM	IZNOS U EUR
--	------------	-------------

RASPOLOŽIVA SREDSTVA U 2016. GODINI		
Neutrošena sredstva iz 2015. godine	81211,19	41522,62
Donatorska sredstva po projektima	442185,56	226085,89
Individualne donacije udruženju	1653,50	845,42
Nenamjenske donacije udruženju od pravnih lica	7761,33	3968,31
Prihod od članarina	8160,00	4172,14
Povrat PDV-a	747,11	381,99
UKUPNO RASPOLOŽIVA SREDSTVA	541718,69	276976,37

TROŠKOVI U 2016. GODINI		
Neto plate	73387,89	37522,63
Porezi i doprinosi na plate	45769,95	23401,80
Troškovi kancelarije (iznajmljivanje prostora, struja, voda, grijanje itd.)	7500,28	3834,83
Troškovi telefona i interneta	2260,25	1155,65
Troškovi spoljnog knjigovodstvenog servisa i revizije finansijskih izvještaja	15331,73	7838,99
Troškovi bankovnih provizija	1929,58	986,58
Troskovi aktivnosti	207823,18	106258,30
UKUPNI TROŠKOVI	354002,86	180998,79

Raspoloživa sredstva za 2016. godinu	541718,69	276976,37
Ukupni troškovi u 2016. godini	354002,86	180998,79
Neutrošena sredstva u 2016. godini	187715,83	95977,58

**Osoblje Helsinškog parlamenta
građana:**

Dragana Dardić
Aleksandar Žolja
Svetlana Marković
Željka Umićević
Ivana Stanković
Igor Kolundžija
Milica Marković
Goran Bubalo

Članovi i članice Upravnog odbora:

Milkica Milojević
Goran Bubalo
Jasmina Čaušević

Članovi i članice Savjetodavnog odbora:

Lidija Živanović
Srđan Puhalo
Gordana Katana
Vladimir Turjačanin
Sandra Dukić
Siniša Marčić

Volonteri i volonterke:

Ivana Stanković
Jelena Ružičić
Mirjana Ribić
Sara Pereula
Meliha Lišančić
Vanja Radmanović

Gordana Ružić

Donatori koji su podržavali naš rad u 2016. godini:

Fondacija "Kvinna Till Kvinna" Švedska

USAID

Friedenskreis Halle e.V.

Evropa za građane

Peace Nexus Foundation